

Když komunitní zahrada spojuje lidi

V posledních letech se nás čím dál víc věnuje zahradničení. Pozorovat, jak zelenina roste a zraje, sklízet ji a pochutnávat si na ní, když víme, že jsme ji sami vypěstovali a že neobsahuje pesticidy, to je radost. Těšit se z toho, jak rozkvétají námi vypěstované květiny, je balsám na duši. To ví většina z těch, kdo vlastní zahradu. Kdo má balkón nebo terasu, zkouší alespoň tam pěstovat, co je v takových podmínkách možné. A pak tu jsou komunitní zahrady. V zahraničí jsou dávno běžné, u nás rostou doslova jako houby po dešti.

Co je vlastně komunitní zahrada?

Komunitní zahrady představují místa, ve kterých lidé společně pěstují zeleninu, ovoce, ale i okrasné rostliny. A nejen to. Měla by být nejen užitečná, ale zároveň být místem radosti a odpočinku.

Proto kromě záhonů vůbec není na škodu, když je zde nějaký koutek, kde si děti mohou hrát, posezení nebo třeba gril. V řadě komunitních zahrad probíhají nejrůznější sousedské a společenské akce. Příležitostí je spousta - oslava sklizně, sousedské posezení nebo třeba Den dětí.

Všechno začíná lidmi

Založení komunitní zahrady začíná hledáním stejných nadšenců, jakými chcete být vy sami, tedy vytvořením komunity. Poté si tito lidé společně vyberou pozemek, shromáždí své znalosti o pěstování a potřebné nářadí a následně zajistí financování.

Komunitní zahrada musí být stejně dostupná pro všechny členy komunity. Všichni se pak společně podílejí

na práci i sklizni.

Kde může komunitní zahrada vzniknout?

Komunita si může buď vybrat již připravenou zahradu, kterou si koupí či pronajme, nebo najde pozemek, na kterém založí zahradu novou.

A vůbec **nemusí jít o velkou plochu. Začínat lze i s mobilními nádobami nebo pytli s hlínou, které umístíme třeba na střechu domu, mezi domy nebo kamkoli**, kde je dostatek světla.

Na místě záleží víc, než se zdá

Musíme si přiznat, že pokud se v lokalitě vyskytují vandalové nebo problémové skupiny lidí, nemá na volném prostranství zahradničení příliš smysl.

Místo by mělo být v blízkém dosahu, ideálně tak deset minut od všech zahradníků, aby měli možnost se pravidelně potkávat. Prostor by měl být dobře dostupný a ideálně oplocený. Velmi oblíbené jsou komunitní zahrady ve vnitroblocích.

Slunce, voda a dobrý soused

Umístění je velmi důležité i ve vztahu ke světovým stranám a zastínění. Pokud si chceme vypěstovat spoustu rajčat a cuket, potřebujeme slunnou část. Salátům je naopak dobře v lehkém stínu.

Důležitý je zdroj vody – ať žije dešťovka – a případně i dalších energií, pokud je budeme potřebovat. V neposlední řadě je nezbytné najít vstřícného majitele pozemku, který pro nás bude partnerem.

Bez organizace to nepůjde

Zásadní je řízení komunitní zahrady. **Komunita si rozdělí práci a pravomoci.** Zvolí se ten, kdo bude komunitu řídit, tedy předseda a jeho zástupce. Většinou to bývá ten první, kdo začne komunitu zakládat.

Ideální je, pokud se do čela postaví někdo, kdo má se zahradami a pěstováním zkušenosti.

Pravidla, která šetří nervy

Aby se předešlo možným pozdějším střetům v přáních jednotlivých členů komunity, je potřeba komunitu založit oficiálně, tedy písemně, a vytvořit stanovy i společný bankovní účet.

Z něj se budou platit společné náklady na provoz, nářadí a pomůcky, semena, sadbu nebo sazenice ovocných stromů a keřů. Zakoupit se z něj může například sekačka, skleník, pískoviště, lavičky, skluzavka pro děti nebo další vybavení společných prostor.

Činnost správy zahrady je třeba pravidelně kontrolovat na společných schůzkách.

Co budeme pěstovat?

Nakonec se komunita dohodne na rostlinách, které bude pěstovat, i na rozsahu pěstování.

Komunitní zahradníci využívají buď individuální záhonky, nebo pěstují pospolu. Jednotlivé části je možné oddělit živým plotem. Kdo je v pěstování nováčkem, může se inspirovat zkušenějšími a učit se od nich.

Vybírejte členy uvážlivě

Členy komunity bychom měli, pokud to jen trochu půjde, vybírat pečlivě. Jeden lenoch nebo věčný kritik může napáchat nesmírné škody ve vztazích mezi členy.

Všichni společně

V tomto typu komunitní zahrady všichni spolupracují na plánování, výsadbě, údržbě i sklizni. **Všichni rozhodují o tom, co budou pěstovat, a úroda se následně rozdělí mezi všechny členy bez ohledu na to, kdo kolik času při sázení, pletí a zalévání strávil.**

Dobře to funguje tam, kde jsou členové komunitní zahrady dobrými přáteli.

Každý za své

V této komunitní zahradě si členové pronajímají nebo spravují vlastní, často vyvýšené záhony. Co si každý vypěstuje, to mu také patří. Nevýhodou je, že pokud člen svůj záhonek z nějakého důvodu nemohl vyplít nebo zalít, setká se s menší úrodou.

Mnoho zahrad dnes nabízí i kombinovaný přístup, kdy mají členové své soukromé záhony, ale zároveň se podílejí na péči o společné odpočinkové prostory, bylinkové záhony, trávník, kompost nebo ovocné stromy.

Co se v komunitních zahradách nejčastěji pěstuje?

Doporučuje se začít například s jahodami, cibulí, česnekem, hráškem, salátem, rajčaty, paprikami, okurkami, cuketami, dýněmi, mrkví nebo petrželí.

Nezapomeňte ani na květiny

Květiny do zahrady nepatří jen kvůli kráse. Přilákají opylovače, tedy včelky a čmeláky, a zároveň potěší samotné zahradníky. Není nad to přinést si domů pár čerstvě uříznutých květin, zkrášlit si byt nebo je spolu s košíčkem rajčat věnovat babičce.

Zahrada jako místo radosti

Společná zahrada by měla svým členům přinášet nejen užitek, ale také odpočinek od starostí, radost a možnost trávit čas s lidmi, které baví stejné věci.

Kde získat peníze na komunitní zahradu

Pro financování komunitních zahrad je možné využít nejrůznější granty a dotace, které speciálně pro ně existují. Nabízí je například Nadace Via, Nadace Partnerství, ale také místní grantové výzvy měst a obcí.